

Burna prva seja Zbornice TOI

G. Ivan Jelačin izvoljen za predsednika. — Volitev treh podpredsednikov. — Protest zastopnika Vrhovnega obrtniškega sveta proti volitvam. — Zbornica proti namerovanemu okrnjenju ljubljanske univerze.

V razkošno opremljeni veliki posvetovalni dvorani se je danes dopoldne vršala konstituirajoča seja novozvoljene Zbornice za TOI. Seja je mestoma potekla burio in so klerikalci z naseljem preprečili citajajo druge izjave zastopnika Vrhovnega obrtniškega sveta g. Josipa Rebeke glede izvolitve posebne ankete, ki naj bi proučila postopanje volilne komisije.

Kmalu po 10. dopoldne je predsednik volilne komisije sodni svet g. Albert Ledenički pred plenom prečital zadavne dolobe glede konstituiranja Zbornice. Velike župane je zastopal referent trgovinskega oddelka dvorni svetnik g. dr. Rudolf Marin. Dva člana Zbornice g. Rudolf Sternecki in g. Ivan Krizšnik sta svojo odstotnost opravila. Nato je prevzel predsedstvo najstarejši član Zbornice veleindustrialec g. Josip Lenarčič z Vrhnik, ki je v daljšem govoru v glavnih obirih očratal doseganje delovanje Zbornice, nato pa gospodarsko krizo, ki jo preživlja vse naše gospodarsko življenje, pozivajoč novo Zbornico k uspešnemu delovanju za napredok naše trgovine, obrti in industrije. Načel na te iste glavne probleme, katerim naj bi Zbornica posvečala svojo načelo povzornost in sicer: a) izenačenju davkov, b) odpravi prometnega in poslovnega davka, c) reformul dohodinskega davka, d) socialnemu zavarovanju in d) osobito carinskemu vprašanju. Po svojem govoru, ki ga je Zbornica mirno poslušala, je predsednik predčel naprej volile predsednika.

Izjava g. Josipa Rebeke

Pred volilnim aktom je zaprosil za besed g. Josip Rebek, ki je v imenu Vrhovnega obrtniškega sveta predčel načelno izjavilo glede postopanja volilne odbora pri volitvah. Klerikalci so čitanje te izjave spremvali z viharnimi medklji. Industrijci so čitanje izjave poslušali mimo, klerikalni obrtniki in trgovci so pa zagnali velikanski hrušč in trušč. Predsednik jih je mirlil. Čutil so se medklji: »To ne spada k stvari! G. predsednik, vzemite mu besedo! Nima pravice govoriti!« G. predsednik je pozaval govornika, naj bo kratek. Izjava se je glasila.

Delegacija izvoljena povodom zadnjih zborničnih volitev na kandidatni listi stanovniških obrtniških organizacij, mora, žal tudi ob tej slavnostni priliki, ko se po več ko enoletnem predseselu odvajajo zopet vrata zastopnikom naše industrije, trgovine in obrta, — z obžalovanjem konstatirati, da je bil razpust lanskoto izvoljene zbornice nepravilno in povzročen iz politične nestrnosti.

Se z včasnim obžalovanjem pa delegacija konstatiira, da se raznokrat minule volitve, nanašajoč se na trgovski in obrtni odsek niso izvršili nepristransko, temveč, da so igrali važno vlogo tudi drugi negospodarski momenti.

Delegacija navaja kot prvo dejstvo krično razveljavljajo kandidatne liste Zvezne trgovinskih gremijev, katere nosilec je bil g. Vilko Weixl iz Maribora. Volilni odbor kandidatne liste ni vrnili v popravilo, kar je to storil v obrtnem in industrijskem odseku, temveč je preko čl. 17 in 18 volilne uredbe listo zavrnil in proglašil listo z nosilcem g. Ivanom Jelačinom za izvoljeno.

Gospod minister trgovine in industrije je zahteval, naj mu volilni odbor predloži spise radi razveljavljajo kandidatne liste g. Vilko Weixla, a delegacija ugotavlja, da g. minister spisov še do danes nima.

Delegacija izraža tudi ob tej priliki proti takemu postopanju volilne komisije svoj odločen protest.

Delegacija nadalje z obžalovanjem konstatiira, da kandidatna lista z nosilcem g. Ivanom Ogrinom, ki jo je volilni odbor potrdil na svoji seji z dne 17. oktobra t. l. ne ustreza dolobčam čl. 6. volilne uredbe, kar g. Ivan Ogrin, kot stavbenik ni vписан v volilni imenik, nima koncesije za stavbništvo in v smislu čl. 6. volilne uredbe ne vrši gospodarske funkcije, na podlagi katere kandidira, zdržema dve leti.

Poleg tega je kandidiral na listi tudi drug kandidat, ki ne vrši zdržema dve leti obrta.

Volilni odbor je torej potrdil kandidatno listo z nosilcem g. Ivanom Ogrinom, klubu temu, da ne ustreza povsem volilne uredbi in jo predlagajočim ni vrnili v popravilo, potrdil je torej listo preko določil volilne uredbe.

Delegacija skratcha ugotavlja, da se je organiziranemu trgovstvu in obrtništvu godila krivica ter da sta zbornično predstavstvo in volilni odbor delovalo tako pristansko v pogledu sestave in razdelitve volilnih imenikov, potrjevanja kandidatnih list in v reklamacijskem postopanju.

Zato smatra delegacija, da trgovski odsek ni izvoljen v smislu volilne uredbe ter da kandidatna lista z nosilcem g. Ivanom Ogrinom ni bila potrjena v skladu z volilno uredbo. Iz tega sledi, da trgovski odsek ni odzrač volje našega trgovstva, v obrtnem odseku pa izvoljena večina s posmode neobrtnikov, služkinj, uradnikov, profesorjev itd.

Delegacija ugotavlja, da je zbornično predstavstvo v zadnjem času brez razpisa nastavilo novo uradništvo. Tako nastavitev zborničnega uradništva je proti službenim predpisom, ki veljajo za zbornico, vseled česar delegacija že ob tej prilici odločno zahteva, da se nastavitev novega uradništva razveljavlji vse do tel, dokler nastavitev ne sklene zbornični plenum.

Klub temu pa izjavlja delegacija, da bo ob tej zbornični sodeloval ter da bo posvečala vso pažnjo važnim gospodarskim vprašanjem, ki so načelo najboljših dejstev.

da se, da večina njenih predlogov ne bo upoštevala, delovala pa bo v sporazumu z v zvezah, zadružah in obrtnih družin organiziranim obrtništvom. Delegacija pa bo tudi stroga kontrola nad delovanjem večine in si pridružuje prosto roko za objektivno kritiko, v vsakem delovanju zbornice, ki ne bi bilo povsem v skladu z interesom gospodarskih krogov.

Ljubljana, dne 25. novembra 1927.

Proti koncu izjave je zopet nastal vihar. Zlasti je zavladalo med klerikalno večino veliko ogorčenje, ko je g. Josip Rebek omenil, da se so izvršile zadnji čas protizakonite namestevne nekaterih oseb pri Zbornici. Klerikalci so kričali: »To je žaljenje Zbornice! Skandal! Pojdimo raje ven! Mi nismo otroci!« Zelo glasen je bil g. Ivan Ogrin, ki je zahteval, da mora govornik prenehati s čitanjem izjave.

Konec je bila izjava prečitana, nakar je g. starostni predsednik odredil glasovanje ter je imenoval za skrutinatorja gosp. Ivana Avseneka in g. dr. Radoslava Pipuža. G. Rebek je ponovno zaprosil za besedo, katero mu je g. predsednik tudi dal. Začel je čitati predlog, da se izvoli posebna anketa, ki naj bi preiskala način izvedbe zadnjih volitev. Prečital je le uvodno besedo in klerikalna večina je zagnala tak hrušč in vihar, da se ni moglo čuti Rebekovih besed. Po dvorani so zadoneli kljici: »Ne pustimo mu besede! Volimo predsednika!« Predsednik je ogorčeno klerikalno gospodo mirlil. G. Ivan Rojna je nato predlagal, da se naj glasuje, če se sploh posluša Rebekov predlog. Večina je nato med splošnim hrupom preprečila nadaljnje čitanje predloga.

Skrutinatorja sta nato začela pobirati glasovnice. Po končnem skrutiniju je predsednik g. Lenarčič objavil rezultat volitev.

Odan je bilo 46 glasovnic. Za kandidata g. Ivana Jelačina je bilo oddelenih 39 glasov, 7 glasovnic je bilo praznih. — Za g. Jelačina so sporazumno glasovali vse in dusterji. G. Jelačin je bil torej izvoljen za predsednika.

Izvoljeni so bili nato z večino glasov trije zbornični podpredsedniki in sicer: za trgovinski odsek gosp. Leopold Bruderer in dr. Marin (27 glasov), za obrtni odsek g. Ivan Ogrin (32 glasov) in za industrijski odsek g. Dragotin Hribar (32 glasov), ostali glasovi so bili razcepjeni, odnosno glasovnice prazne.

Izvoljeni predsednik g. Ivan Jelačin je takoj prevzel predsedstvo ter med drugim predlagal, da Zbornica opozlije udanostno brzojavko kralja Aleksandru in brzojavni pozdrav ministru-trgovini in industriji dr. Spahu, kar je Zbornica z odobravljeno sprejela. Nato je g. Jelačin kratko reagiral na protestno izjavo g. Josipa Rebeka, naglašajoč, da odločno odklanja vse očitke, da bi se volitve vršile nepravilno in strankarsko. V nadaljnjem svojem govoru je orisal sedanj gospodarski položaj ter se je na koncu svojega govora dotaknil perečega vprašanja demontaže ljubljanske univerze. Zbornica kot gospodarska korporacija je interesirana na razvoju našega najvišega kulturnega zavoda in zato predlagala, da Zbornica soglasno sprejme na slednji

protest proti ukinitvi fakultet naše univerze

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani izreka svoj odločen protest proti čl. 44 predloga Finančnega zakona za 1928/29, s katerim se naj pooblasti Ministrski svet, da s svojim sklepom po končanem sestanku leta 1927/28 ukine razne univerzitetne fakultete. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo mora ugovarjati nameni, da se ukinie tehnična in medicinska fakulteta ljubljanske univerze. Za to fakulteto je naše gospodarstvo v Sloveniji od vsega poteketa rade prispevalo, v svesti si, da je obstoj te najvišje tehnološko-znanstvene institucije neobhodno potreben za napredek industrijskega dela, za industrijalizacijo naše dežele in naše gospodarstvo splošno. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo protestira po tudi proti temu, da se z enim sklepom Ministarskega sveta primorajo stotine akademikev mladine zapustiti učilišče, katero so si sprostno izvolili ter zamjenjati ga z drugim. Protestira tako proti predlogu zakona, ki hči premeščati akademiske stolice in akademiske učitelje in ki mora občutno zadržati naše odlične znanstvenike v pogojih ujihovega znanstvenega delovanja in zasebnega življenja.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo apelira zlasti na slovensko delegacijo v Narodni skupščini, da z vsemi svojim vplivom v večini močni branii vitalne interese slovenskega dela našega naroda in da očuva našo tehničko fakulteto. Zbornica je trdno prepričana, da se more urediti vprašanje tako odlične važnosti kakor je izmestitev v ustroju naših naših znanstvenih in učnih ustanov samo s posebnim, vesnačenskim dobro premislenim zakonom, potem ko se je dala vsa potrebna prilika poklicanim zastopnikom znanstvenih in učnih ustanov podati in utemeljiti svoje mnenje v svoje zahteve.

Zbornica je protest soglasno sprejela. Predsednik je nato sej ob 12.30 zaključil. Prihodna plenarna seja se vrši v prvi polovici meseca decembra. Takrat položi doseganje vodstvo Zbornice obračun.

Najceneše se oblečete
ako kupujete gotove moške in deške oblike domačega izdelka pri

Jos. Olju, Ljubljana, Stari trg 2, ki ima v zalogi tudi suknja in hlačevina iz svetovnoznamenih čeških tovarn ter vsekovrstne pletenine, jumperje, jopeče, perlo itd. Od tem se vzboreča dobro znana gostilna »POD TRANCO«, kjer se točijo najboljši štajerski in dolonjski vina.

Slovenci si ne damo vzeti svoje univerze

Impozantno manifestacijsko zborovanje za popolno univerzo v Ljubljani. — Slovenaka javnost kot en mož v obrambi svojih kulturnih pravic. — Spontano ozigosanje vladne prosvetne politike.

V borbi za popolno slovensko univerzo v Ljubljani se je v impozantnem številu odzvalo na poziv naših akademikov ljubljanskemu prebivalstvu, ki je sноč že mnogo predloženo uro napomnil veliko dvorano »Uniona« do zadnjega kotička. Manifestacijski shod je bil odločen protest proti prosvetni politiki, ki je vodil napram ljubljanski univerzi in Slovenscem splošno. Na prejnjem po Svetu slušateljev ljubljanske univerze zaradi namерavane ukinitve tehnične in medicinske fakultete na ljubljanski univerzi najodločneje protestiram proti vsem poskusom take redukcije. Zahtevamo, da ostane univerza nedotaknjena, temveč da se jo izpopolni v vseh strokah, kot to zasluži naš najvišji kulturni zavod v ozirom na svoj veliki kulturni in gospodarski pomen.

Zahtevamo, da se pusti slovenskemu študentu možnost šolanja doma, da se mu ne kratejo te pravice, za katero so se borile cele generacije. Naša univerza je v znanstvenem pogledu kljub največjem razmeram, v katerih je vzrastla, dosegla tako visoko stopnjo, da je ne sme uničiti nobena tako zvana »Sted-

DANASNE PRIREDITVE.

Drama: »Dva bregovca, C.

Opera: zaprt.

Kino Matica: »Mož svoje žene.

Kino Dvor: »Orlov.«

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Piccoli, Dunajska cesta, Bahar-

šč, Sv. Jakoba trg.

Jutri: Bahovec, Kongresni trg; Ustar,

Sv. Petra cesta; Hočvar, Sp. Šiška.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Petek, 25. oktobra, Katarina;

pravoslavni: 12. novembra, Jovan.

Jutri: Sobota, 26. oktobra, Konrad;

pravoslavni: 13. novembra, Jovan.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Drama: »Dva bregovca, C.

Opera: zaprt.

Kino Matica: »Mož svoje žene.

Kino Dvor: »Orlov.«

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Piccoli, Dunajska cesta, Bahar-

šč, Sv. Jakoba trg.

Jutri: Bahovec, Kongresni trg; Ustar,

Sv. Petra cesta; Hočvar, Sp. Šiška.

Solnce zaide danes ob 16.23, vzide jutri

ob 7.11 in zaide ob 16.23.

Solnce zaide danes ob 16.23, vzide jutri

ob 7.11 in zaide ob 16.23.

Solnce zaide danes ob 16.23, vzide jutri

ob 7.11 in zaide ob 16.23.

Solnce zaide danes ob 16.23, vzide jutri

ob 7.11 in zaide ob 16.23.

Solnce zaide danes ob 16.23, vzide jutri

ob 7.11 in zaide ob 16.23.

Solnce zaide danes ob 16.23, vzide jutri

ob 7.11 in zaide ob 16.23.

Solnce zaide danes ob 16.23, vzide jutri

ob 7.1

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 25. novembra 1927.

— Stavka profesorjev. Profesorji saraievsko trgovske akademije in srednje tehnične šole so sklenili, da od 11. decembra dalje ne bodo več poučevali preko dolgoletnega števila ur, aki se jim ne izplačajo dosedanje honorarne ure. Ker ni pričakovati, da bodo honorarji do tega časa izplačani, nastane v rednem pouku zastop.

— Napredovanje upravnika ljubljanskega gledališča. Upravnik Narodnega gledališča v Ljubljani arh. Rado Kregar je napredoval v 6. skupino I. kategorije državnih uradnikov.

— Zgradba železniške proge Krapina-Rogatec. Kakor poročajo iz Beograda, so v generalni direkciji državnih železnic končane vse priprave za zgradbo 11 km dolge proge Krapina-Rogatec, ki bo tvorila najkrajšo zvezo med Rogaska Slatino in hrvaškim zaledjem. Gradbeni stroški so preračunjeni na 24 milijonov. Z delom prično spomladi. Proga mora biti dogovorilena do 1. novembra 1928.

— Popravilo liske železniške proge. Tedeni so začeli popravljati lisko železniško progo, ki je bila že v tako slabem stanju, da so bile v zadnjem času železniške nešrečne skoraj na dnevnem redu. Izmenjane bodo vse tračnice in vsi železniški pragi. Popravilo mora biti končano do spomladan, ko prične na Jadransko tulsko sezono.

— Zračni promet med Zagrebom in Beogradom. Kakor poročajo iz Beograda, bo s 15. februarjem 1928 uveden stalni letalski promet med Beogradom in Zagrebom. Poročilo iz Beograda v Zagreb bo trajal pol-drugo uro z brzino 160 do 180 km na uro.

— Ljubljanska opera v Voivodini. Mešeca aprila prihodnje leta priredi ljubljanska opera turnejo po večjih mestih Voivodine. Gosotovala bo v Somboru, Novem Sadu, Suboticu, Velikem Bečkereku, Vršcu in končno v Osijeku. Balet ljubljanske opere bo še pred Veliko nočjo gostoval v Beogradu.

— Ustanovitev centralne trgovske zbornice. Na konferenci tajnikov trgovskih zbornic pride v razpravo tudi vprašanje Centralne trgovske zbornice s sedežem v Beogradu. Ta korporacija bi naj bila slično organizirana kakor Centralna industrijska korporacija. O ustanovitvi Centralne bo končno odločeval prihodnji kongres trgovskih zbornic v Osijeku.

— Smrt voditelja Madžarov. V Subotici je nedanoma umrl odvetnik dr. Luka Pleskovits, voditelj Madžarov v naši državi in bivši poslanec.

— Skandalozne razmere v subotski železniški direkciji. Pred disciplinarnimi sodiščem generalna direkcija državnih železnic se je pretrekli torek zaključila zanimiva razprava o šandaloznih razmerah pri direktorji državnih železnic v Subotici po krvidi personalnega referenta Evgenija Gavanskoga. V razpravi so prične izpovedale, da je pri subotski direkciji igral posebno odlično vlogo soprogata sedaj vpokojenega direktorja Matiča. Namestnik direktorja Demeter Naumović je izpovedal, da so bili vsi personalni akti direkcije prenešeni v stanovanje Matičeve žene, ki jih je reševala skupno z Gavanskim. Med mnogoštvenim uradnim zlorabami je navedel tudi slučaj, da je bil neki postajenčelnik v enem mesecu trikrat premeščen, prav tako je bil premeščen neki drugi postajenčelnik na zahtevo Matičeve žene. Neki uradnik je izpovedal, da se je moral ponovno peljati v Subotico s svojega službenega mesta v Debelači ter prinesi Matičevi meso, mast, jaja in kokosi, ki mu jih je izročil njegov postajenčelnik za učno. Bivši postajenčelnik v Subotici je poklonil Matičevi garnitur turških stolov, da je bil takoj nato premeščen v Subotico. Takih primerov šandaloznih razmer je spravilo zasiševanje prič da dan še več. Gavanski se bo moral zagovarjati pred državnim svetom. Za enkrat je bil Gavanski obsojen na Izgubo pravice napredovanja za eno leto, na izgubo v času suspenzije pridržane plače in na povračilo stroškov disciplinarnega postopanja.

— Druga invalidska loterija. Invalidska zadružna v Beogradu priredi letos svojo drugo veliko loterijo, za katero bo žrebano dne 17. aprila 1928. Lani je priredila s pomočjo vseh državnih oblastev svojo prvo loterijo, zato je bila tudi uspeh zadovoljiv. Iz čistega dobička je invalidska zadružna pomagala osnovati take zadruže po drugih krajih države, z danimi posoji in podporami pa je ustavnila mnogim invalidom in njih sirotom novo eksistenco. Ministrstvo to drugo invalidska loterijo najtepleje priporoča vsem poštnim ustanovam, ki naj bodo invalidski zadružni pri proračunu sreč kolikor mogoče na roko. Dolžnost občinstva pa je, da te srečke pridno kupuje ter se tako oddolži vrhu invalidom, ki so dosegli naše ujetnije države toliko žrtvovati.

— Razdelitev predvojnih avstrijskih dolgov. Na Dunaju se koncem tega meseca vrši konferenca nasledstvenih držav, ki bo razpravljala o končni razdelitvi predvojnih avstrijskih dolgov. Načr države bodo na tej konferenci zastopali: dr. Miroslav Ploj, kot predsednik in kot član delegacije glav. dr. Vitočni Konstantinović, pomočnik glavnega direktorja oddelka državnih dolgov in Josip Perot, inšpektor ministrstva trgovine in industrije.

— Vozne olajšave za lovce. Prometni minister je dovolil članom lovskih društev trikratno polovčno vožnjo po državnih železnicah na leto. Člani lovskih društev morajo predložiti državnemu legitimacije pri poštnej blagajni.

— Palaca poljedelskega ministrstva. V Beogradu je dovršena velika palaca, v kateri bodo nastanjeni oddelki poljedelskega ministrstva, kakor tudi ministrstva za šume in rudnike. Za izvršitev kanalizacijskih del in napeljavo vodovoda je ministrstvo za javna dela dovolilo kredit v znesku 1,200.000 Dir.

— Ne vrčajte našli dopisov, ki smo jih primorani vam pošiljati radi neizmerne bede. Zavedamo se vaših težkoč v borbi za življenski obstanek, a vendar je še v vaši moći, da pomagate nam najbednejšim. Vsak najmanjši dar — v blagu ali denarju bomo hvaležno sprejeli. Spomnite se na zlasti pred Božičem, da pripravite vsaj malo veselja nam najbednejšim slepim. — Molabre sprejmete podporno društvo slepih, Ljubljana, Wolfsova 12.

— Smrtna kosa. Včeraj je umrla v Ljubljani vdova po dvornem svetniku in nemškem nadzorniku ga. Tekla Hubadova, roj. Schönwetter. Pokolna je bila mati soprote magistratnega ravnatelja dr. M. Zarnika. Kot izredno simpatična, visoko naobražena in značajna žena je uživala splošen ugled. Umrla je v visoki starosti 74 let. Pogreb bo v soboto ob pol 4. popoldne iz Lingarjeve ulice št. 1. Blag je spomin! Težko prizadeti rodinci naše iskrne so žal.

— Vič. Podružnica Narodno strokovne zveze na Viču priredi v soboto 26. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani Sokolskega doma javno brezplačno sklopitočno predavanje. O veliki francoski revoluciji predava strokovni tajnik Kravos. Vabilo vse viško delavstvo in drugo občinstvo, da se tega zanimivega predavanja udeleže polnoštivilno. Predavanje spremila nad 100 lepih barvinskih sklopitočnih slik.

— Volkov v Hercegovini. Zadnja dva dneva se je v neposredni bližini Mostarja pojavilo večje število volkov, ki so napadli žrdece ovac ter jih raztrgali. Kmetje se niso ubili nobenega volka, pač pa bodo te dni priredili velik lov na nje.

Iz Ljubljane

— Vitezovna Novaka »Slovenska salta« op. 32 za veliki orkester je prva točka sporeda letošnjega slavnostnega koncerta na narodni praznik 1. decembra v »Unionu«. Suta je prekrasno delo, ima pet stavkov, ki slikajo življenje slovaškega ljudstva. Prvi stavek ima naslov »V cerkvici, drugi »Med otroci«, tretji »Zaljubljeni«, četrти »Na plesu«, peti in zadnji »V noči«. Mužika je bujna in krasno instrumentirana. Poleg dveh domačih solospevov s spremjevanjem klavirja, so na programu tudi štiri slovenski zbori. Trijce se doslej še niso izvajali. Velik užitek nedvomno prispevajo Beethovenovo trio op. 11 za komorni trio, katerega bo izvajal zagrebški trio gg. Sancin - Marsičeva - Matz. Za koncer se vstopnice naprodaj v Matični knjižarni na Kongresnem trgu. Cena od 40 Din navzdol.

— Vabilo na prvo sejo novol-voljnega občinskega odbora. Kakor smo že včeraj poročali, se bo vršila v torek 29. tm. ob 17. dopoldne v mestni dvorani prva seja novol-voljnega občinskega sveta. Na dnevnem redu je volitev župana in podžupana. Vladni komisar g. Menclinger je razposlal včeraj vsem občinskim odbornikom vabilo na sejo, na kateri bo Ljubljana zoper svojega župana.

— Še ena beseda protesjonistov. V zadnjem času padajo hudi cikci po plečih profesionistov v delavnicih in kurilnicah državne železnice. Gospodje, ki so prigle še čez par dni k saki, sprašujejo in pozivajo za izvedejo za tistim, ki se je predvrnil na stopiti proti svojelovini ukinitvi osemnajstka po nekaterih malih gospodih. Pridružili so se jim tudi razni kričači, na žalost iz naših vrst. So to večinoma le z jezikom delazmožni, z dejanji pa ne. Da ne bo sledom poniščenja, konstatiramo, da do sedaj noben odlok ali kakša druga naredba ni ukinila odločitve delovnega časa z okrožnico št. 327, akt št. 8334-I iz leta 1920. Da ima samo soboto popoldno prosti, je dogovor med direkcijo in uslužbenici. Moramo pa zato vsak dan delovni čas nekaj podaljšati, tako da znača delovni teden predpisanih 48 ur. Po vsem kulturnem svetu pa so nedelje in prazniki dela prosti dnevi, le nekaterim našim puščim glamav je prišlo na um, da je treba državnim uslužbenec odvzet te stare pravice. Dolžnost naša pa je, da se brani.

— Hranilni in posojilni konsorcij javnih nameščencev. Včeraj se je vršila pred mariborskim okrožnim sodiščem razprava na tožbo nezakonske matere zaradi očetovstva. Ker pa je bila zadeva zelo zamotana in le očetovstva obdolženi fant očetno zanikal, da bi njegovo razmerje z nezakonsko materjo imelo kake posledice, je sodeči končno pristalo na predlog zagovornika, da se očetovstvo do kaže na podlagi preiskave krvi. Preiskavo krv bo izvedla ljubljanska medicinska fakulteta. To je menda prvi slučaj v Jugoslaviji, da se sodišče posluži tega načinovskega dokaznega postopanja.

— Osem kandidatnih list. Poleg že voženih 7 kandidatnih list je bila včeraj vožena tudi samostojna obrtniška kandidatna lista. Samostojna kandidatura obrtnikov je očitno prekrizala račune klerikalcem, ki so skušajo zato naslikati kot socialistično strankarsko listo.

— Le tako naprej! Odkar so klerikalci na vladu, so se specjalizirali na razpuštanje redno izvoljenih zastopov. Najprej so razpustili občinski svet v Celju, nato v Ptuju, sledile so razne stanovske in socijalne ustanove, sedaj pa so se vrigli tudi že na podeželske občine. Včeraj je bil razpuščen občinski svet v Krčevini pri Mariboru. Za gerento so imenovali znanega klerikalca Kovača Peklarja.

— Imenovanje na magistratu. Mestni in šolski zdravnik dr. Alfonz Wankmüller je imenovan za višjega mestnega zdravnika, magistratni ravnatelj Josip Barle pa za magistratnega svetnika.

— Trgovine 1. decembra zaprite. Marioborski trgovski gremij objavlja, da bodo trgovine na državnem praznik 1. decembra vezane zaprite. Pač pa bodo v nadelju pred Miklavžem, t. j. 4. decembra dopoldne odprte.

— Privatni nameščenci na branilu svojih pravic. Kakor v drugih mestih, je opaziti tudi v Mariboru med privatnimi nameščenci živahen pokret. Pobudo zato je dalo nameščanov podaljšanje delovnega časa v trgovinskih obratih. V zadnjem času se je vršilo v Mariboru že več sestankov, ki so se bavili s tem vprašanjem, končem tega meseca pa se bo vršil velik protestni shod, na katerem bodo delegacije iz Beograda, Zagreba in Ljubljane poročali o položaju privatnih nameščencev.

— li Sokol I. V soboto 26. tm. ob 20. uri zvečer so vabljeni na Tabor (državna pisarna) Sokoli vobče in člani prosvetnih oddelkov posebej, ki se zanimajo za društveno prosvetno delovanje in dramatiko. Br starosta govori o »važnosti prosvetnega in socialnega dela v društvljih.«

— li K včerajnji notici o lahkih telesnih poškodbah ugotavljamo, da ni bil misljen dimnikarski pomočnik Jože Bevc, mareč neki drugi, ki je tudi Jože in dimnikarski pomočnik.

— li Petek v znamenju beračev. Današnja kriminalna kronika je ostala brez vsakih manjših ali večjih senzacij, da izostale so celo običajne manjše tativine. Zato pa je današnji petek v znamenju beračev in vlačug, ki so jih v znaten številu priveli pred dežurnega uradnika. Kakor znano, je policija izdala stroge naredbe za pobijanje beračenja in stražnikom nalog, da aretirajo vsakogar, ki bi ga založil pri beračenju ali sumljivem pohajanju. Berači seveda teh odredb nič kaj ne spoštujejo, a zato jih boli radikalno izvajajo stražniki. Danes so bili prigmani na kriminalni urad zoper štirje berači, večinoma onemogli starčki, a eden med njimi je bil toliko pijan, da ga je morala policija s pomočjo »Zelenega Henrika« pripeljati v zapore »rdče hiše« na Bleiweisocesti. Berači so bili zasiljani in bodo večinoma odgnani v pristojne občine.

— li Štiri Izgubljenke. Na policiji so se znašle danes štiri Izgubljenke, ki so ponosili loville kaline. Ker gre že proti koncu meseca, je bila »frekvenca« očvidno slaba in zato je premraženim Venerinim službenim očividno prijal, da so dobile toplo zatočiščo v zaporu. Vsa videti so bile zavoljne.

— li Truplo v Ljubljani. Z Barja nam poročajo, da so potegnili snoči iz Ljubljance truplo moškega utopljenca, čigar identitete še niso ugotovili. Truplo utopljenca je bilo popolnoma goło, vendar na njem ni bilo opaziti znakov nasilja in gre načrzn za samomor.

— li Velika tatinska afera. Ljubljanska policija se že deli časa bavi z večjo tatinsko afero. Kakor izvemo, so krivci večinoma že pod klijemom in bo cela zadeva že prihodnje dni pojasnjena. Zaenkrat policija radi preiskave še ne more dati nobenih pojasnil.

— li Vino prvih vinogradnikov. Vsakodnevno naj se prepriča, kako prvovrstna kvaliteta so letošnja vina pri Košaku, Krekov trg. 311/u

Iz Celja

— Mestno gledališče. Dramatično društvo pripravlja kot prihodnjo novost Alojza Remca tragedijo »Magda«. V Celju se je doslej igrala ob Remcu kmečka tragedija »Užitkarje«. »Magda« je tragedija ubogega dekleta, ki pretrpi vse od služkinje do izgubljenke na cesti.

— Popravilo telefonskega omrežja po mestu, katerega je zadnji sneg močno pokvaril, je sedaj končano. Telefon zoper redno funkcionalna. Škoda na omrežju znaša nad 30.000 Din.

— Popravilo šolskega nadzornika gosp. Josipa Zupaneka se je vršil v četrtek popoldne na okoliško pokopališče. Udeležili so se ga stanovski tovariši pokopnik, mnogo prijateljev in drugega občinstva. Tudi lovci so spremili svojega tovariša v častnem številu. V imenu stanovskih tovarišev se je od pokopnika poslovil šolski upravitelj Brinar, za lovce pa je spregovoril v slovo g. Salnič. Med trobljenjem lovškega roga so oddali lovci častno salvo. Pogreb je pokazal, da je bil pokojni g. nadzornik v Celju priljubljen in zaviljan.

— Popravilo občinskega nadzornika gosp. Josipa Zupaneka se je vršilo v četrtek popoldne na okoliško pokopališče. Udeležili so se ga stanovski tovariši pokopnik, mnogo prijateljev in drugega občinstva. Tudi lovci so spremili svojega tovariša v častnem številu. V imenu stanovskih tovarišev se je od pokopnika poslovil šolski upravitelj Brinar, za lovce pa je spregovoril v slovo g. Salnič. Med trobljenjem lovškega roga so oddali lovci častno salvo. Pogreb je pokazal, da je bil pokojni g. nadzornik v Celju priljubljen in zaviljan.

— Tragedije življenja in ljubezni Krav obračun z nezvesto zaročenko. — Oče oskrnul lastno hčerko. — Aretacija dveh nevarnih razbojnikov.

Prednoscnjim se je dogodil na beograjskem malem Kalimedanu kravobojni obračun med Milanom Vušurovićem, bivšim tajnikom v ministrstvu pošt in brzojava in Jovanko Pops, modistko. Vušurović

Dva ženska Landruja

Oblasti so razkrinkale dve sadistični morilki svojih zakonskih mož, eno v Parizu, drugo v Atenah. — Prva je umorila može iz sadizma, druga pa iz verske blažnosti.

Zadnje leto so sicer glasovi o raznih sadističnih morilcih, tipih, kakor so bili Landru, Denke in Haarmann, če izvzamejo »gorila-mož« iz Winnipega, popoloma utihnili in svet se je zanimal za razne falsifikatorske afere, počenši od Windischgrätzta pa do zadnjega žalostnega junaka teh umazanih afér — Josefa Blumensteina.

Zato je tem bolj učinkovala vest, da so te dni skoraj istočasno arretirali dve ženski morilki, in sicer eno v Parizu, drugo v Atenah. Obe sta osumljeni, da sta spravili s sveta več svojih zakonskih mož. Dočim so pri zločinčnih pariških morilki prevladovali zgolj materialistični momenti, gre pri atenski za dejanja, ki so bila izvršena pod vplivom verske blažnosti.

KDO STA ZLOČINKI?

V nekem pariškem predmestju je policija arretirala v sredo 39letno posnemo Claire Brucy, ki je osumljena, da je spravila tri svoje može na oni svet, zdi se pa, da ima še druge zločine na vesti, kar bo seveda dognala še preiskava. Madame Brusy je bila arretirana povodom smrti svojega tretjega moža. Tega so našli nedavno mrtvega v lastnem stanovanju, zastrupljen je bil s plinom. Brusyjeva je na policiji prijavila, da je bila usodne noči odsotna in da je mož najbrž izvršil samomor, ni pa izključeno, da je postal žrtev nesreče.

Policiji so se zdele vse te izjave sumljive in pridržala je žensko v zaporu. Po dolgotrajnem zaslisanju je madame Brusy izpovedala, da je mož umorila in da je plin odprla, ko je mož spal.

Na podlagi tega priznanja se je še povečal sum, da se je Brusy iznebila tudi svojih prejšnjih mož. Leta 1912. je poročila Brusyjeva vdovca s petimi otroci. Leta 1920. je nato vložila proti svojemu možu tožbo za ločitev zakona. Zanimivo pa je, da so v teh osmih letih vsi otroci umrli. Mož je umrl že nekaj tednov po procesu, njegova smrt je bila zelo zagotonita. Madame Brusy se je nato poročila drugič, toda nekoga dne so našli njenega moža obešenega. Brusy

syjeva je na policiji izjavila, da se je z možem sprla in odšla od doma. Ko se je vrnila, je našla moža obešenega.

Pariška policija sedaj intenzivno poslužuje po preteklosti sadistične morilke in pricakovati je, da bo prišlo do nadaljnjih senzacijonalnih razkritij.

Se večjo senzacijo je vzbudila v Atenah arretacija neke mlade in lepe Rusine po imenu Tamara. Rusinja je občevala le v najboljih atenskih krogih in je bila znana kot izredno inteligentna. Zdi se pa, da je pripadal znani verski sekci, kateri je pripadal tudi Rasputin in pri kateri je predvsem prevladovala babjevrestnost, da vodi pot k božjemu dopadnjenju in blaženosti preko grehov in zločinov in ki je namesto verskega kulta opravljala mistične obrede. Vsesakor pa je bila Tamara histerična in de generirana ter je združevala v sebi eroško in babjevrestno. Tamara se je poročila pred tremi leti z nekim kitajskim trgovcem, toda mož je že čez nekaj dni brez sledu izginil. Takrat je dejala, da se je mož vrnil v domovino. Uspelo ji je dokazati, da je njen mož izginil brez sledu in končno se je poročila drugič. Tudi drugi mož je bil Kitajec, a tudi on ni bil deležen dolgega zakonskega življenja. Že čez nekaj tednov je izginil brez sledu.

Morda bi mu sledilo še več drugih, da ni slučaj razkrinal početja mlade Rusinje. S Tamaro se je sprla neka mlada ženska. Vzrok je bila menda ljubosumnost in na Rusinjo je postala pozorna policija. Tamara je bila arretirana in po dolgotrajnem zaslisanju je priznala strašno resnico, da je svojega prvega moža v družbi nekega ljubimca ubila in truplo sežala. Ista usoda je doletela tudi njenega drugega moža.

Policija je mnenja, da ima Tamara še več zločinov na vesti. V njenem stanovanju je odkrila večje število svestnih podob, križev in različnih relikvij, amuletot in sličnih babjeverskih predmetov. Za izid preiskava vlada v Grčiji veliko zanimanje.

Darnite za spomenik kralju Petru Osvoboditelju!

Jean de la Hyre: 70

500

Da bi na povratku ne omagala, je vzel seboj malo kruha in mleka. Odprla je vrata in stopila v razsvetljen rov. V trdnem prepirčaju, da jo vodi rov v Fulgranov kabinet, se je napotila nazaj.

Kar se je moralata ustaviti. Pot ji je zapiral kup kamenja in gramoza. Sirota ni vedela, kaj početi. Ozrla se je okrog in zagledala človeško nogo, moreče izpod kamenja. Spomnila se je, da mora biti blizu vzpenjača. Toda kje?

Zavila je desno v ozek rov. Kmalu je pa spoznala, da se je zmotila, kajti pot je vodila navzdol. Zavila je zdaj sem, zdaj tja slednjič je pa prišla na križišče, od koder je vodilo na vse strani pet rorov.

Ne da bi vedela, za katerega naj se odloči, je pogledala po vrsti v vse in skušala spoznati, katera pot je prava.

Kar je zagledala na tleh nepremično ležečega neznanca. Sklonila se je in vzkliknila vsa iz sebe od groze:

— Faulton!

Oči je imel zatiscnjene, lica in čelo

bledo ko mrtvec. Leticija je hitro potipala žilo.

— Živ je!

Strašna misel ji je šinila v glavo. — Če ga pustim tu... mora umreti.

Toda vse njeni bitje se je uprlo tej misli. Ni si mogla misliti, da bi zakrivila smrt človeka, ki še ni izgubljen.

Dvignila je Faultonovo glavo in mu položila v usta nekaj redilnih pastil, ki jih je našla v kuhinji. Kruh in mleko je pustila kraj njega in odšla.

— Ko se zave, se naže in si opomori. Tedaj bo v enakem položaju kakor sem jaz. Več ne morem storiti zanj kakor zase.

Obrnila se je in odšla po temnom rovu.

Opotovano se je spotaknila ob kamencu. Večkrat je tudi padla. Kako dolgo je hodila, ni vedela. Ko se je desetično pobrala, je naenkrat začutila na obrazu strujo svežega zraka in željno je vdihavala vonj sveže trave.

— Ni mogoče! Sanja se mi...

Počasi je otipala z nogami tla, da bi ne padla. Držala se je stene in otipala razpoko. Še nekaj korakov in razpoke so se razširile, skozi nje je prodiral dnevna svetloba.

Položila je živila na tla in začela odmetavati kamenje, da si napravi pot. V

Samomor pred ogledalom

Te dni so inozemski tisti poročali, da je v Inomostu izvršil samomor direktor tamoznega gledališča, Wehner. Motiv samomora ni znan in zdi se, da je Wehner segel po samomorilinem orožju v stanju duševne depresije, kar dokazuje tudi razne okolnosti, v katerih se je odigrala tragedija njegovega življenja.

Direktorja so našli mrtvega v pletenem stolu nasproti ogledala v njegovih sobi. Bilo je jasno, da je Wehner opazoval svoj smrtni boj v ogledalu, kar dokazuje tudi dejstvo, da so na mizi našli Oskar Wilderjevo delo »Slika Dorian Graya«. V knjigi je bila odprta stran, kjer se govorji o duševnem razpoloženju samomorilca.

Tragedija direktorja Wehnerja, ki je bil v Inomostu splošno priljubljen, je vzbudila veliko sočutje po vsem mestu. V zvezi s samomorom je dobila policija zanimive informacije, ki bodo morda pojasnile misterij njegove smrti.

Nekaj ur po Wehnerjevi smrti se je v njegovem stanovanju oglasil telefon in neznan nežni ženski glas je vprašal Wehnerjevo gospodinjstvo, kako se počuti gospod. Vest o Wehnerjevi smrti takrat še ni bila razširjena. Ko je gospodinja odgovorila, da je Wehner umrl, je neznanka pri telefonu rekla: »Torej se je le zastupil.« Nato je odzvonila. Policija sedaj poizveduje za to domo, vendar doslej brez uspeha.

Umor zdravnice v Rusiji

V Harkovu v Rusiji se vrši te dni senzacijalen proces, ki vzbuja po vsej Rusiji veliko zanimanje in ki spominja na umor nekega zdravnika v Chicagu, o čemur smo nedavno poročali. Gre za osvetno matere, ki je umorila neko zdravnico, očitajoč ji, da je skokriva smrt njenega otroka. Umor zdravnikov so bili zadnja leta v Rusiji sploh na dnevnem redu, kajti proterjata v Rusiji še vedno mrzi intelektualce, v katerih vidi posebljeni kapitalizem. Značilno za razmere v Rusiji pa je, da se sodišče v takih primerih — vsaj prejšnja leta — vedno izreklo oprostilno razsodbo.

Otožena je tovarniška delavka Ana Kočetova iz Harkova. Meseca julija t.l. je težko obolelo njen dete, na kar je pozvala Kočetovo neko zdravnico k otroku. Zdravnica je bila sprva mnenja, da je dete obolelo na malariji, toda že

pri drugem posetu je ugotovila, da je deklica obolela na legarju. Toda otrok je že nekaj dni kasneje umrl. Kočetova, ki je menila, da je diagnoza napačna in da je zdravnica zatrivala smrtni njenega otroka, se je en mesec po hčerkini smrti pojavila v sobi zdravnice in ne bi spregovorila besedico, je zdravnico ustrelila.

Psihiatri so ugotovili, da je obotenka duševno popolnoma normalna, izvedeni so pa dognali, da je bilo postopanje zdravnice popolnoma pravilno.

V procesu bo zaslanih 20 prič, med temi več zdravnikov. Specjalistov za otroške bolezni. Za izid razprave vladata veliko zanimanje.

Potapljačeva smrt

Blizu vhoda v stockolsko pristanišče sta trčali nedavno skupaj dve trgovski ladji in ena se je tako naglo potopila, da je potegnila za seboj na dno tudi štiri mornarje. Pretekli teden so pristaniški oblasti odredili, naj se spusi potapljač na morsko dno in ugotovi, kje li mogoče ladjo dvigniti in potegniti iz nje tripla nesrečnih mornarjev. Ta naloga je bila poverjena enemu najboljših švedskih potapljačev.

Mož se je spustil štirikrat v globino 35 metrov in ostal tam vsakokrat pol ure na kar se je po kratkem odmoru na površju zopet spustil nazaj. Ko se je spustil tretjič in ostal pod vodo skoraj tri četrte ure, so ga tovarniški svaričniki ne staja pod vodo tako dolgo. Potapljač jim je odgovoril iz notranjosti potopljenih ladij, naj se ne bo zanj in na ga ne motijo pri delu. Ko je bil že četrtič pod vodo, je dal naenkrat zna-

menje, naj ga potegnejo na suho. Res so ga potegnil iz vode in mož je bil dobre volje. Slekeli je težko obleko in se šallil s prijatelji, toda hip nato mu je postal slab. Prestrani tovarniški so poklicni zdravniki, ki je ugoovil, da je potapljač obolen na takozvanim potapljalških bolezni. Njegovo srce je začelo vidno pešati. Odpeljali so ga v bolnično, toda že med prevozem je umrl.

Šola zakonske sreče

Blizu Londona je trg Willesden, ki ima zelo skrbne občinske očete. Nečki občinski svetnik je te dni na seji predlagal, naj bi mestna občina ustanovila privirjalni tečaj za mlade zakonice, ki bi ga morali posečati vsi zaročenci vsaj šest mesecev. Sotrudnica pariškega »Matina« ga, Rosine pripominja k temu predlogu, da dotični občinski svetnik najbrž misli, da je zakon poklicno odnosno obrat. Za vsak poklic se je treba temeljito pripraviti, ako ga hoče človek dobro opravljati. Ga, Rosine meni, da bodo poučevali v šoli zakonske sreče, kako je treba iskriviti podom, kakšna darila si morata medsebojno dajati itd. Kar se tiče mladih boljših polovic, bo morala šola poskrbeti, da jih nauči kuhati in zadovoljiti moža v ljubini.

Ce bi bila jaz občinski svetovalec v Willesdenu, — pravi ga, Rosine, bi ne vzgajala zakonice šest mesecev pred poroko, marveč šest mesecev po poroki.

Veliki NORDISK-FILM

Razgaljena žena

v glavnih vlogah

Gösta Ekman Lili Dagover

ELITNI KINO MATICA

RIDE PRIDE PRIDE

* Turška vlada prepovedala film »Metropolis«. Policija v Carigradu je dobila od vlade nalog da prepove predvajanje filma »Metropolis«, ki so ga svoječasno s precejšnjim uspehom predvajali tudi v Ljubljani. Cenzura je sicer film dovolila, vendar pa je vse predvajanje v Ljubljani predvajalo v globino.

Metropolis dva tedna z uspehom predvajali, toda angorska vlada je prišla do prenaranja, da zasede film komunistične tendence in ga je zato prepovedala.

Kaj je počel Kelios v beneškem zalivu? Na ta in še mnoga druga vprašanja Jouvel ni našel odgovora.

Zato ga je veste d' Albaniacovem prihod zelo razveselila.

D' Albaniac in Lidija sta priletela v Pariz zgodaj zjutraj in se spustila na teraso agenture. Velela sta skriti Faultonov aeroplans in odšla v Jouvelov kabinet.

Jouvel ju je sprejel z odprtimi rokami. Povabil ju je naj sedeta in se je takoj lotil dela.

— Najprej, — se je obrnil k d' Albaniacu, — mi odgovorite na nekatere vprašanja. Odgovarjajte točno in jasno, kajti marsikaj mi je neznano. Kot Keliosov namestnik pa moram vedeti vse. Ali ste morda pred Keliosom kaj skrivali?

— Ne.

— Torej lahko tudi meni vse poveste.

— Radevolje odgovorim na vsa vprašanja.

— Hvala, — je dejal Jouvel. — Poslušate torej.

Vzel je list papirja, kjer so bila zabeležena vsa vprašanja in začel čitati.

D' Albaniac je odgovarjal.

Narodna knjigarna

knjigarna in trgovina s papirjem ter pisarniškimi in šolskimi potrebnostimi

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 2

Oblastno dovoljenje

RAZPRODAJA

vsled opustitve trgovine

Razprodaja bo trajala

— samo do sreda februarja 1928 —

Znatec znižane cene. — Ugodna prilika za knjigarnice in druge int.